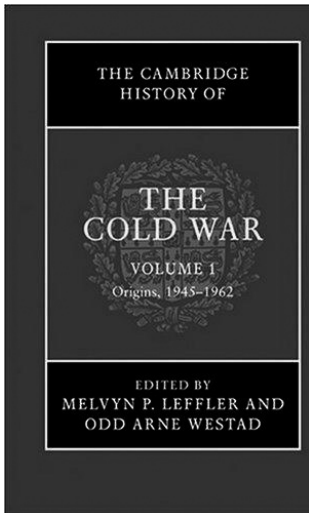

О ИДЕЈАМА И КЊИГАМА ON IDEAS AND BOOKS

Др Владимир Ивановић, истраживач сарадник
Институт за савремену историју,
Београд

Друштвена историја у фокусу XII

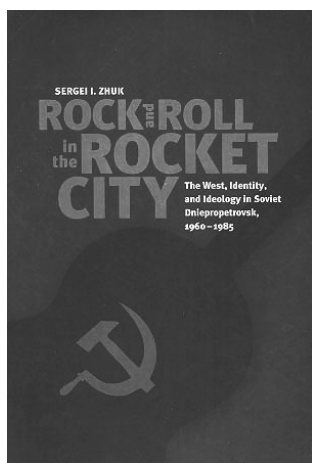

Leffler, Melvin; Odd Arne Westad (yp.): *The Cambridge History of the Cold War. Volume I: Origins, 1945–1962*, Cambridge 2010, стр. 643.

Leffler, Melvin; Odd Arne Westad (yp.): *Cambridge History of the Cold War. Volume II, Conflicts and Crises, 1962–1975*, Cambridge 2010, стр. 662.

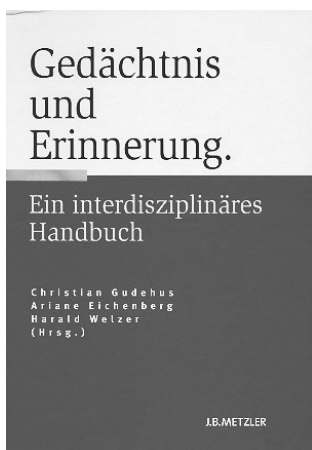
Leffler, Melvin; Odd Arne Westad (yp.): *Cambridge History of the Cold War. Volume III, Endings, 1975–1991*, Cambridge 2010, стр. 694.

Ово тротомно дело представља до сада најмонументалнију историју Хладног рата. На њеном стварању радило је укупно 73 аутора из 18 земаља. Сваком одељку посвећено је између 20 и 23 стране, што показује да су се аутори стриктно држали унапред задатих оквира. Списак аутора врло је пажљиво изабран, а приметно је да су, осим оних са англосаксонског говорног подручја, заступљени и аутори из оних региона којима су поједини одељци посвећени. Томови се хронолошки надовезују један на други. Први том носи наслов *Узроци* и досеже до почетка шездесетих година. Други том посвећен је кризама и детанту, и завршава се половином седамдесетих, да би трећи, под називом *Завршетак*, досегао 1991. годину. Треба имати на уму да овде није реч само о политичкој историји, већ се Хладни рат смешта у културни и социоисторијски контекст, обухватајући тако многе стране једне епохе.

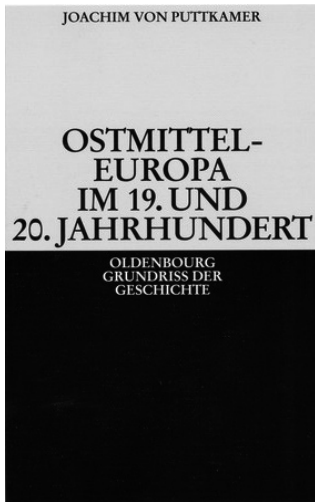
Zhuk, Sergei, *Rock and Roll in the Rocket City. The West, Identity, and Ideology in Soviet Dnepropetrovsk, 1960–1985*, Baltimore 2010, стр. 464.

Ова књига бави се феноменом тзв. касног социјализма, тј. снажним утицајем западне поп културе на свакодневицу совјетских грађана. Тај феномен представљао је изненађење и за водеће партијске структуре. Аутор је ограничио своје истраживање на затворени град Дњепропетровск, који је био центар совјетске ракетне индустрије, али и град из којег се регрутовао водећи партијски кадар. Централно питање ове студије јесте како је *cultural consumption* западних производа утицала на културне практике и изграђивање идентитета совјетске омладине. Ова студија настала је на основу врло обимне историјске грађе – поред дневника, интервјуа са више од 100 припадника различитих друштвених група, аутор је користио извештаје локалног КГБ, партије, Комсомола, те локалну периодику на руском и украјинском језику.

Gudehus, Christian; Eichenberg, Ariane; Welzer, Harald, *Gedächtnis und Erinnerung. Ein interdisziplinäres Handbuch*, Stuttgart 2010, стр. 364.

Памћење и сећање не само да су у последње две декаде постали део истраживања различитих научних дисциплина, већ су постали и део шире јавне анализе. Књига представља интердисциплинарни приручник, који даје добар преглед основних појмова и актуелног стања у научном истраживању сећања. Сам поглед на садржај говори о томе да се приручник бави најразличитијим темама у тој области истраживања. Структура студије је веома добра, тако да сваком омогућава лако сналажење. Књига је подељена на пет поглавља, од којих се, даље, свако дели на појмовна потпоглавља, праћена списком литературе.

Puttkamer, Joachim von, *Ostmitteleuropa im 19. und 20. Jahrhundert*, Oldenburg 2010, стр. 353.

Последњих година у немачкој историографији појавила се нова географско-историјска одредница. Реч је о региону *Ostmitteleuropa*, који био могао да се преведе као источна средња Европа. Ипак, истраживачи се срећу са различитим дефиницијама тог појма. Понекад се под том одредницом подразумева читав простор између Балтика, Јадранског и Црног мора. С друге стране, аутор ограничива тај појам на Чешку, Словачку, Пољску и Мађарску. Ова књига представља покушај да се напише упоредна историја тих земаља у 19. и 20. веку, мада је највећа пажња посвећена Пољској, чије су се границе у току тог раздобља често мењале. Књига почиње поглављем у којем се износе актуелни научни проблеми, а завршава се поглављем у којем се доноси обимна библиографија.

Karge, Heike, *Steinerne Erinnerung-versteinerte Erinnerung? Kriegsgedanken in Jugoslawien (1947–1970)*, Harasowitz Verlag, Wiesbaden 2010, стр. 267.

Књига је посвећена истраживању места културе сећања и њеној институционализацији у социјалистичкој Југославији. Осетљивост југословенског ратног искуства, идеолошке и политичке потребе, међунационални односи, укршатали су се и око овог питања. Инструментализација жртава у званичном тумачењу карактера Другог светског рата такође је проблем којим се књига бави. Ауторка је своју књигу поставила на широкој изворној основи, и у њој на примеру најпознатијих споменика и меморијалних центара на југословенском простору (Јасеновац, Тјентиште, Крагујевац, Сремски фронт) разматра естетику, идеологију, селекцију и конструкцију сећања на Други светски рат.

Calic, Marie-Janine, *Geschichte Jugoslawiens im 20. Jahrhundert*, C.H. Beck, München, 2010, стр. 416.

Позната немачка историчарка, професор историје источне и југоисточне Европе на минхенском универзитету Лудвиг Максимилијан, Мари-Жанин Чалић, објавила је обимну студију о историји Југославије. У књизи она најпре покушава да одговори на питања о узроцима који су довели до појаве идеје о заједничкој држави и о дугом путу до њеног остварења, а потом анализира политичке, социјалне и економске проблеме који су пратили Краљевину СХС/Југославију, као и тешко ратно искуство и његове последице по међунационалне односе. Доста простора посвећује процесима дириговане модернизације социјалистичке Југославије, покушајима реформи политичког система и привреде, поновном уздизању супротстављених национализама и пост-Титовској дезинтеграцији. Своју анализу распада и разбијања југословенске државе у ратовима 1990-их наставља прегледом стања у „државама наследницама“. Књига има богат статистички материјал и друге прилоге.